

AMBIENT DA LAVUR SEGIR

Directivas areguard la discriminaziun e mulesta per petentas e petents sco er per instituziuns partenarias

MARS 2023

1 Finamiras, intent e gruppa en mira da questas directivas

- a. Cun las directivas qua avant maun creescha la fundaziun svizra per la cultura Pro Helvetia in rom per il tractament da cas da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala che pertutgan gruppas en mira externas sustegnidas directamain da la fundaziun, sco petentas e petents ed instituziuns partenarias en Svizra ed a l'exteriur. Las directivas qua avant maun valan er per tut las furmas digitalas da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala.
- b. Las directivas explitgeschan las cundiziuns da promoziun generalas da Pro Helvetia areguard la violaziun da la personalitad, la discriminaziun sco er la mulesta psichica e sexuala. Plinavant mussan ellas tge sancziuns che la fundaziun po prender en cas d'inobservanza.
- c. Las directivas valan per tut las personas ed instituziuns promovidas da Pro Helvetia che lavuran sin il champ cultural e che na stattan betg en relaziun da lavur cun la fundaziun.
- d. Sa basond sin las basas legalas vertentas da la fundaziun, cuntengnan las directivas definiziuns liantas davart la violaziun da la personalitad, la discriminaziun e la mulesta psichica e sexuala sco er process liants che vegnan applitgads en cas dad in'annunzia.

2 Decleraziun da princip

- a. La Constituziun federala da la Confederaziun svizra protegia la dignitad umana (art. 7 Cst.). Sco organisaziun finanziada publicamain s'oblighescha Pro Helvetia da stgaffir cundiziuns generalas correspondentas per garantir la protecziun da la dignitad umana.
- b. Pro Helvetia condemna tut las furmas da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala en l'ambient da lavur e spetga quai er da petentas e petents sco er d'instituziuns partenarias. La fundaziun surpiglia sia responsabladad instituziunala cun definir clers process, reglas e mesiras per cas da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala.
- c. Pro Helvetia sa tegna al princip da la presumziun d'innocenza tenor il Cudesch da procedura penala svizzer (art. 10 CPP).
- d. Sche en in cas concret las directivas qua avant maun na vegnan betg observadas da petentas e petents u d'instituziuns partenarias, è Pro Helvetia autorisada da trair consequenzas areguard sustegn, collavuraziun e pajament da contribuziuns da promoziun.

3 Definiziuns da las noziuns

3.1 Violaziun da la personalitad

- a. Sco violaziun da la personalitad vala mintga violaziun illegala d'in dretg personal che protegia cunzunt l'integritad corporala e spiertala, la stima sociala, la buna reputaziun sco er il respect da la sfera privata.

- b. Tar las violaziuns dals dretgs persunals, che vegnan reconuschidas tras la lescha e tras la giurisdicziun, tutgan la discriminaziun, la mulesta psichica e sexuala sco er il mobing.

3.2 Discriminaziun

- a. La Constituziun federala da la Confederaziun svizra fixescha en il rom da l'egualitad da dretg in scumond da discriminaziun (art. 8 Cst.): «Nagin na dastga vegnir discriminà, particularmain betg pervia da l'origin, la razza, la schlattaina, la vegliadetgna, la lingua, la posiziun sociala, la moda da viver, la persvasiun religiosa, ideologica u politica u pervia d'in impediment corporal, spiertal u psichic.»
- b. Discriminaziun signifitga ina remartga u in'acziun che sa drizza en moda degradanta u discriminanta cunter persunas appartegnentas a tschertas gruppas socialas u culturalas. Il princip dal tractament egal vegn violà, sch'ina persuna vegn tractada sulettamain pervia da sia appartegnentscha ad ina tscherta grupp en moda umilianta ed excludenta.
- c. Ina discriminaziun directa è avant maun, sch'in tractament inegal discriminant sa basa explicitamain sin ina caracteristica numnada qua survant. Ina discriminaziun indirecta è avant maun, sch'ina regulaziun u ina mesira atgnamain neutrala ha in effect fermamain dischavantagius sin persunas cun tschertas caracteristicas (schlattaina, origin, appartegnentscha etnica, impediment e.u.v.).
- d. Exempels per cumportaments u per accziuns discriminants èn:
 - Inegualtads da las pajas u tractament inegal tar cunvegns contractualas sin fundament da schlattaina, origin, appartegnentscha etnica e.u.v.
 - Tractament malgist da dunnas pervia da gravidanza u da maternitad e.u.v.

3.3 Mulesta psichica (mobing)

- a. Sco mulesta psichica (mobing) vala mintga cumportament negativ u ostil d'ina u da pliras persunas che sa drizza directamain u indirectamain cunter ina terza persuna. I sa tracta d'in cumportament che capita repetidamain e sistematicamain sur in temp pli lung e che ha l'intent d'attatgar u d'umiliar ina persuna, da l'isolar u da l'excluder e da la stgatschar pass per pass or da ses ambient da lavur.
- b. Exempels per cumportaments u per accziuns che signifitgan ina mulesta psichica (mobing) èn:
 - Remartgas u attatgas rassisticas sin fundament da la color da la pel, da l'origin u da la religiun
 - Attatgas verbalas u nunverbalas omofobas e transfobas.

3.4 Mulesta sexuala

- a. Sco mulesta sexuala vala mintga cumportament nungiavischà da natira sexuala u mintga auter cumportament pervia da l'appartegnentscha sexuala che violescha la dignitad da lavurantas e lavurants al post da lavur, en spezial smanatschas, empermischuns d'avantatgs, constringiuns u pressiu da tut gener per cuntanscher ina concessiun da gener sexual.
- b. Exempels per cumportaments u per accziuns che signifitgan ina mulesta sexuala èn:
 - Mulesta corporala, sco contact dal corp nungiavischà, inclusiv contacts corporals inadequats, violenza corporala ed abus sexuals
 - Smanatschas u remuneraziuns en connex cun la lavur per cuntanscher ina concessiun da gener sexual
 - Mulestas verbalas, sco remartgas indecentas, allusiuns e sgnoccas, tentativas d'avischinaziun sexualas u invitaziuns nungiavischadas ubain messadis cun allusiuns u cun cuntegns sexuals
 - Mussar material cleramain u sugestivamain sexual

4 Cundiziuns da promoziun da Pro Helvetia

4.1 Chaussas essenzialas

- a. Pro Helvetia spetga da tut las personas, gruppas da personas, instituziuns sco er organisaziuns sustegnidas ch'ellas respectian da tut temp la dignitad umana ed ils dretgs umans da terzas personas en il rom da lur activitad professiunala che stat en connex cun la promoziun tras Pro Helvetia.
- b. L'observaziun da las directivas qua avant maun è cundiziun per survegnir e per duvrar meds da promoziun.
- c. En il rom dal process da dumonda vegnan tut las petentas ed ils petents infurmads davart las directivas. Cun far ina crusch obligatorica conferman ellas ed els l'enconuschientscha sco er l'observaziun da las directivas.

4.2 Instituziuns ed organisaziuns

- a. Pro Helvetia spetga da tut las instituziuns ed organisaziuns sustegnidas ch'ellas adempleschian da tut temp lur obligaziuns da provediment sco patruna, cunzunt areguard la protecziun cunter la violaziun da la personalitad, la discriminaziun sco er la mulesta psichica e sexuala.
- b. En il process da dumonda pretenda Pro Helvetia d'instituziuns e d'organisaziuns (sco p.ex. collectivs), che vegnan sustegnidas dad ella cun contracts annuals u pluriannuals, las suandantas infurmaziuns che ston esser accessiblas a tut las collavuraturas e collavuratur:

- Indicaziun da persona(s) da confidenza interna(s) per cas da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala
 - Indicaziun d'in post da mediaziun extern
 - Directivas per sensibilisar sco er per impedir la violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala
 - Descripziun sco ch'i vegn procedi en il cas concret
- Sche questas infurmaziuns n'èn betg avant maun tar la conclusiun dal contract, vala in termin da trais mais per trasmetter las infurmaziuns mancantas. Sche las infurmaziuns na vegnan betg furnidas, è Pro Helvetia autorisada da schiar il contract.

5 Proceder en cas d'inobservanza da las cundiziuns da promoziun da Pro Helvetia

5.1 Chaussas essenzialas

- a. Pro Helvetia s'engascha, per che projects realisads e sustegnids dad ella possian vegnir realisads en in ambient da lavur segir e respectus.
- b. Cas, tar ils quals las cundiziuns da promoziun che figureschan sut 4.1 e 4.2 na vegnan betg observadas, pon vegnir annunziads a Pro Helvetia.
- c. I n'è betg en la cumpetenzza da la fundaziun da realisar inquisiziuns penalas resp. da far responsabel personas penalmain.

5.2 Annunzia d'in cas da discriminaziun e da mulesta

Cas da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala tenor l'art. 3, che capitavan en il rom d'in project sustegnì u d'ina convegna contractuala currenta da Pro Helvetia, pon vegnir annunziads a la fundaziun. L'adressa dad e-mail per quest intent è: reportacase@prohelvetia.ch.

Las annunzias van directamain ad in gremi intern (guardar 5.4 c). La confidenzialitad è garantida.

5.3 Examinaziun da cas annunziads

- a. Da princip s'occupa Pro Helvetia mo dad annunziads davart violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala, sch'il cas ha gi lieu durant ina curvogna da contract u da finanziaziun currenta cun la fundaziun ed è resultà en il context professiunal.
- b. Cas annunziads vegnan tractads ensemen cun las instituziuns u cun ils posts da promoziun ch'èn eventualmain participads al project promovì. Per regla surpiglia la partida, ch'è organisatoricamain u finanziaimain involvida il pli fitg en il project, la responsabladad per l'ulteriur proceder.

5.4 Tractament da cas annunziads

- a. Annunziads a Pro Helvetia davart in'observanza da las cundiziuns da promoziun pervia da violaziun da la personalitad, da discriminaziun sco er da mulesta psichica e sexuala vegnan tractadas d'in gremi intern en moda confidenziala. Pro Helvetia propona proxims pass; i vegn dentant fatg nagut senza consultar la persuna che ha annunzià il cas.
- b. Pro Helvetia garantescha ch'i na resultan nagins dischavantatgs areguard sustegn e promoziun a la persuna che annunzia in cas.
- c. Il gremi intern sa cumpona da trais collavuraturas e collavuraturals dals secturs Direcziun, Resursas umanas ed Equalitad. En cas da basegn vegnan ulteriuras persunas dals secturs spezialis consultadas.
- d. En cas da basegn po la fundaziun consultar expertas ed experts externs che la cusseglian tar l'ulteriur proceder u che realiseschan in'examinaziun independenta.
- e. Sch'ina procedura giudiziala n'è anc betg terminada, vegn quai resguardà correspondentamain da Pro Helvetia tar sia valitaziun dal cas e tar la decisiun davart consequenzas pussaivlas.
- f. Il tractament d'in incident da vart da Pro Helvetia duai vegnir terminà entaifer trais mais.

6 Mesiras areguard la promoziun

- a. Pro Helvetia po prender las suandantas mesiras durant l'examinaziun currenta dad in'annunzia inoltrada cunter persunas u cunter organizaziuns a las qualas vegn renfatschà in cumportament discriminant u mulestant:
 - Dumondas novas resp. avertas na vegnan betg acceptadas resp. elavuradas;
 - Discurs e tractaments davart projects futurs vegnan sistids fin a la conclusiun da la procedura;
 - Sche dumondas dad in'organizaziun u d'ina persuna pertutgada dad in'annunzia vegnissan giuditgadas en moda positiva avant l'entrada da l'annunzia, paja Pro Helvetia ils custs ch'èn resultads fin quest mument tras il project. Tut ils ulteriurs pajaments vegnan sistids a partir da l'entrada da l'annunzia fin a la conclusiun dal cas.
- b. Pro Helvetia po prender las suandantas mesiras cunter organizaziuns promovidas d'ella, a las qualas vegn reproschà da betg ademplir las obligaziuns da provediment sco patruna areguard la violaziun da la personalitad, la discriminaziun sco er la mulesta psichica e sexuala:
 - Revocaziun parziala u cumplaina d'ina finanziaziun currenta d'in project.
 - Requisiziun d'infurmaziuns detagliadas davart mesiras che vegnan prendidas per metter ina fin a las incunvegientschas existentas.
 - Pro Helvetia resalva il dretg da na resguardar ad interim naginas novas dumondas da la petenta sustegnida u dal petent sustegni.
 - Sche las mesiras prendidas vegnan giuditgadas sco commensuradas ed adequatas, reprenda Pro Helvetia la relaziun da promoziun.